

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1405/2
Podgorica, 29.06.2023. godine

Na osnovu čl. 40,140 , 141 i 143 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. NVO „Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI“ iz Podgorice, emiteru televizijskog programa „Srpska TV“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera, jer je:
 - a) emitovao sadržaje u kojima je omogućio medijsko predstavljanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji su održani 11. juna 2023. godine, pri čemu nije dostavio Agenciji za elektronske medije evidencije emitovanih programskih sadržaja od značaja za medijsko predstavljanje u toku izborne kampanje u periodu od 15.-21. maja, od 22.-28. maja, od 29. maja do 4. juna i od 5.-9. juna 2023. godine.
 - b) emitovao neoznačeno medijsko predstavljanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji su održani 11. juna 2023. godine, koje nije bilo lako prepoznatljivo i audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja i time omogućio prikriveno medijsko predstavljanje u okviru sljedećih informativnih sadržaja:
 - 1) „5 minuta!“:
 - dana 02. juna 2023. godine, u terminima od 11:00:35 do 11:01:28 sati, od 11:59:57 do 12:00:50 sati i od 13:00:16 do 13:01:09 sati;
 - dana 02. juna 2023. godine, u terminu od 20:06:27 do 20:08:52 sati;
 - dana 03. juna 2023. godine, u terminima od 09:59:59 do 10:00:23 sati, od 10:59:56 do 11:00:20 sati, od 12:00:23 do 12:00:47 sati, od 13:00:24 do 13:00:48, od 14:02:18 do 14:02:42 sati, od 17:01:20 do 17:01:44 sati, od 18:01:22 do 18:01:46 sati i od 19:02:34 do 19:02:58 sati ; i
 - 2) „24/7“:
 - dana 02. juna 2023. godine, u terminu od 20:04:44 do 20:06:27 sati;
 - dana 03. juna 2023. godine, u terminu od 20:11:57 do 20:12:55 sati.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a) emitovanja medijskog predstavljanja koje nije bilo lako prepoznatljivo, audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja i jasno označeno tekstualnim obavještenjem „Parlamentarni izbori 2023“ (član 4 stav 1 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji će biti održani 11. juna 2023. godine („Sl. list Crne Gore“, br. 34/23).
 - b) kršenja obaveze emitera da vodi evidenciju emitovanih programskih sadržaja od značaja za medijsko predstavljanje u toku izborne kampanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji su održani 11. juna 2023. godine i obaveze da istu dostavlja Agenciji za elektronske medije svakog ponedjeljka za prethodnu sedmicu (član 7 st. 1 i 2 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji će biti održani 11. juna 2023. godine).
 - c) emitovanja prikrivenog medijskog predstavljanja, u okviru informativnih emisije koje nijesu bile posvećene medijskom predstavljanju (član 8 stav 1 Pravilnika o pravima i obavezama emitera

tokom kampanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji će biti održani 11. juna 2023. godine).

3. NVO „Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI“, je dužna da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u izdanjima emisija „5 minuta!“ i „24/7“ u toku jednog dana, u terminima od 10:00 do 16:00, u okviru televizijskog programa „Srpska TV“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije je izrekla emiteru opšteg televizijskog programa „Srpska TV“ upozorenje zbog toga što je dana 02. i 03. juna 2023. godine, u okviru informativnih sadržaja '5 minuta!' i '24/7', emitovao neoznačeno medijsko predstavljanje i time omogućio prikriveno medijsko predstavljanje za prijevremene parlamentarne izbore.“
4. NVO „Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI“ iz Podgorice je dužna da, u pisanoj formi i u roku od 24 sata od emitovanja, obavijesti Agenciju za elektronske medije o načinu (datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na web sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na osnovu uvida u emitovane programske sadržaje televizijskog programa „Srpska TV“, čiji je emiter NVO „Društvo za ravnopravnost i toleranciju – AI“ (u daljem tekstu: „emiter“) iz Podgorice, uočeno je da su dana 02. i 03. juna. 2023. godine, emitovani sadržaji u kojima je vršeno medijsko predstavljanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore (parlamentarni izbori), koji su održani 11. juna 2023. godine (Nalaz Sektora za monitoring br. 02-1405 od 09.06.2023. godine).

Takođe, emiter je propustio da blagovremeno dostavi Agenciji za elektronske medije evidencije emitovanih programskih sadržaja od značaja za medijsko predstavljanje u toku izborne kampanje u periodu od 15.-21. maja 2023. godine, od 22.-28. maja 2023. godine, od 29. maja do 4. juna 2023. godine i 5.-9. juna 2023. godine.

Imajući u vidu navedeno, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 4 st. 1, člana 7 stav 1 i člana 8 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore, koji će biti održani 11. juna 2023. godine (u daljem tekstu: „Pravilnik“).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornih programskih sadržaja došlo do kršenja Pravilnika, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-1405/1 od 12.06.2023. godine) u kojem je posebno tražila da:

- dostavite evidenciju emitovanih programskih sadržaja od značaja za medijsko predstavljanje ili
- ukoliko u određenoj sedmici nije imao sadržaja koji predstavljaju medijsko predstavljanje u smislu pravilnika Agencije, to potvrdi slanjem pisanog obavještenja Agenciji putem elektronske pošte na aem@aemcg.org.

Dana 12.06.2023. godine, emiter je dostavio dva obavještenja (akti zavedeni kod Agencije pod br. 02-1427 i 02-1427/1 od 12.06.2023. godine) u kojima je naveo da u periodima od 29. maja do 4. juna i od 5. do 11. juna „nije imao sadržaja koji predstavljaju medijsko predstavljanje u navedenom smislu Pravilnika...“. Takođe navodi da je „u okviru informativnih emisija, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, obavještavao o aktuelnim zbivanjima i aktivnostima državnih organa i funkcionera, citirao izjave nosilaca izbornih lista sa političkih skupova, informisao javnost o trenutnoj političkoj situaciji u okviru dnevnika i vijesti, a sve u skladu sa članom 8 Pravilnika“. Na kraju kaže da je „informisanje lako prepoznatljivo i audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja i jasno označeno tekstualnim obavještenjem 'Parlamentarni izbori' kako na početku tako i na kraju emisije“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem programa došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- medijsko predstavljanje se ostvaruje kroz programske sadržaje namijenjene informisanju o predizbornim aktivnostima kandidata, njihovom predstavljanju ili političkom oglašavanju (čl. 2 st. 3 Pravilnika);

- političko oglašavanje je radio ili televizijsko oglašavanje, sa ili bez finansijske nadoknade, kojim se preporučuje kandidat ili njegove aktivnosti, ideje ili politički stavovi (čl. 96a Zakona o elektronskim medijima i čl. 2 stav 4 Pravilnika).
- medijsko predstavljanje mora biti lako prepoznatljivo i audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja, i mora biti jasno označeno tekstualnim obavještenjem „Parlamentarni izbori 2023“ (član 4 stav 1 Pravilnika).
- emiteri su dužni da vode evidenciju emitovanih programskih sadržaja od značaja za medijsko predstavljanje u toku izborne kampanje za predsjedničke izbore na koje se odnosi Pravilnik, koja uključuje sljedeće podatke: datum, vrijeme emitovanja i naziv sadržaja, da li se radi o plaćenom ili besplatnom političkom oglašavanju, ime naručioca političkog oglašavanja, neto vrijeme emitovanja (čl. 7 st. 1 Pravilnika). Evidencija se dostavlja Agenciji svakog ponedjeljka za prethodnu sedmicu putem elektronske pošte aem@aemcg.org, sa naznakom „Emitovano medijsko predstavljanje - naziv medija“ i to na posebnom obrascu koji je sastavni dio Pravilnika (Obrazac 1 – Evidencija medijskog predstavljanja), (čl. 7 st. 2 Pravilnika);
- zabranjeno je prikriveno medijsko predstavljanje. Emiteri mogu u informativnim emisijama, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, obavještavati o aktuelnim zbivanjima i aktivnostima državnih organa i funkcionera, poštujući pravila profesionalizma, objektivnosti i novinarske etike (član 8 stav 1 i 2 Pravilnika). Emiter je dužan da, u okviru takvih programskih sadržaja, prilikom izvještavanja, o aktuelnim događajima, radu državnih organa i funkcionera i svih subjekata koji su uključeni u proces izborne kampanje, u vezi sa pitanjima koja se ne odnose na izbore, vodi računa da navedeno izvještavanje ne sadrži posebno promotivno upućivanje na podnosioc izbora, liste kandidata sa izbornih lista ili njihove aktivnosti, ideje ili političke stavove (stav 3).

Na osnovu uvida u snimke emitovanih programskih sadržaja izjašnjenja emitera, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je, dana 02. juna 2023. godine, u okviru informativnog sadržaja „5 minuta!“, u terminu od 11:00:35 do 11:01:28 sati (53 sekunde), emitovao programski segment čiji je opis dat u nastavku:
Novinarski tekst (OFF): „Kosovo, ne samo da je srce Srbije, već svakog čestitog i poštenog čoveka u Crnoj Gori, rekao je lider Nove srpske demokratije Andrija Mandić, sinoć u Nikšiću na skupu podrške srpskom narodu na Kosovu i Metohiji. Ovde smo večeras da to potvrdimo i damo podršku srpskom narodu na Kosovu i Metohiji, da poručimo našem narodu na Kosovu da nemaju samo podršku Srbije i Republike Srpske, nego i čitave časte i čestite i poštene Crne Gore, poručio je Mandić. Organizator skupa je koalicija 'Za budućnost Crne Gore'. Ukoliko koalicija koju predvodimo osvoji četrdeset jedan mandat, prva odluka mene, kao premijera, biće poništenje priznanja sramne države Kosovo. Ako zaboravimo Kosovo i Metohiju i kosovski zavet i srpski narod na Kosovu i Metohiji, neka i nas Bog zaboravi, poručio je predsjednik Demokratske narodne partije Milan Knežević, inače nosilac koalicije 'Za budućnost Crne Gore'.“
Navedeni programski sadržaj emitovan je istog dana, takođe u okviru informativnog sadržaja „5 minuta!“, u terminima od 11:59:57 do 12:00:50 i od 13:00:16 do 13:01:09 sati.
Tokom trajanja navedenog priloga, u donjem dijelu ekrana emitovana je grafička insertacija sljedeće sadržine: „U Nikšiću skup podrške Srbima na KIM – Organizator koalicija 'Za budućnost Crne Gore'.“
2. Emiter je dana 02.06.2023. godine u okviru informativnog sadržaja „24/7“, u terminu od 20:04:44 do 20:06:27 sati (1 minut 43 sekunde), emitovao programski segment sljedeće sadržine:
Najava (voditeljka u studiju): „Nekoliko hiljada građana Crne Gore sinoć je u Nikšiću, na skupu koji je organizovala koalicija 'Za budućnost Crne Gore', a uz blagoslov episkopa Budimljansko-nikšićkog Metodija pružilo podršku stradalom srpskom narodu na Kosovu i Metohiji.“
U nastavku je emitovan širi izvještaj sa skupa podrške u odnosu na programski sadržaj emitovan u okviru informativnog programa „5 minuta!“, a koji je uključivao izjave lidera Nove srpske demokratije g. Andrije Mandića, potom lidera Demokratske narodne partije g. Milana Kneževića, kao i predsjednika opštine Nikšić g. Marka Kovačevića.
Kao pokrivalice korišćeni su snimci zabilježeni tokom trajanja gore navedenog skupa podrške Srbima na Kosovu i Metohiji, koji je, u organizaciji koalicije „Za budućnost Crne Gore“, održan 01. juna 2023. g. u Nikšiću.

Nakon toga, u terminu od 20:06:27 do 20:08:52 sati (2 minuta 25 sekundi) emitovan je sljedeći programski segment:

Najava (voditeljka u studiju): „Dve kineske kompanije izrazile su spremnost za ulaganje u ključne infrastrukturne i energetske projekte u Crnoj Gori u vrednosti od pet milijardi evra, saopšteno je ovo nakon sastanka predstavnika ovih kompanija sa predstavnicima koalicije 'Za budućnost Crne Gore'. Iz koalicije poručuju da su ključni projekti koji su predložili gosti iz Kine izgradnja dve solarne elektrane i završetak druge deonice auto-puta.“

U nastavku je emitovan prilog u okviru koga je bilo riječi o spremnosti investiranja u Crnu Goru kroz infrastrukturne i energetske projekte. Lider Nove srpske demokratije g. Andrija Mandić je kao prioritet istakao završetak izgradnje auto-puta kojim bi Luka Bar bila povezana sa Beogradom i Budimpeštom čime bi bila ostvarena direktna veza sa industrijskim centrima Evrope. Takođe ističe spremnost kineskih kompanija da ulažu značajna novčana sredstva u dvije solarne elektrane čime bi se otvorila mogućnost za izvozom viškova električne energije. Takođe navodi da će, kao dio nove Vlade, građanima donijeti završen auto-put i nove elektrane, poboljšati standard, ali i dodaje da je vrijeme uzimanja velikih kredita i „ugrađivanja“ pojedinaca u velike investicije prošlo.

Kao pokrivalice korišćene su fotografije zabilježene tokom razgovora predstavnika koalicije „Za budućnost Crne Gore“ i predstavnika kineskih kompanija, potom snimak intervjua sa g. Andrijom Mandićem, bez prostornog i vremenskog određenja, kratka video promocija ugradnje solarnih panela na zgradi Elektroprivrede Crne Gore, te snimci zabilježeni tokom vožnje auto-putem.

3. Emiter je dana 03.06.2023. godine u okviru informativnog sadržaja „5 minuta!“, u terminu od 09:59:59 do 10:00:23 sati (24 sekunde), emitovao programski segment sljedeće sadržine:

Novinarski tekst (OFF): „Dve kineske kompanije izrazile su spremnost za ulaganje u ključne infrastrukturne i energetske projekte u Crnoj Gori u vrednosti od pet milijardi evra, saopšteno je ovo nakon sastanka predstavnika ovih kompanija sa predstavnicima koalicije 'Za budućnost Crne Gore'. Iz koalicije poručuju da su ključni projekti koji su predložili gosti iz Kine izgradnja dve solarne elektrane i završetak druge deonice auto-puta.“

Navedeni programski segment emitovan je istog dana, takođe u okviru informativnog sadržaja „5 minuta!“, u terminima od 10:59:56 do 11:00:20 sati, od 12:00:23 do 12:00:47 sati, od 13:00:24 do 13:00:48 sati, od 14:02:18 do 14:02:42 sati, od 17:01:20 do 17:01:44 sati, od 18:01:22 do 18:01:46 sati i od 19:02:34 do 19:02:58 sati.

Tokom trajanja navedenog segmenta, u donjem dijelu ekrana emitovana je grafička insertacija sljedeće sadržine: „Kineske kompanije spremne da ulažu u Crnu Goru - Razgovarali sa predstavnicima koalicije 'Za budućnost Crne Gore'“.

4. Dana 03.06.2023. godine emiter je u okviru informativnog sadržaja „24/7“, u terminu od 20:11:57 do 20:12:55 sati (58 sekundi), emitovao programski segment sljedeće sadržine:

Najava (voditeljka u studiju): „Nakon promjena 2020. godine nije demontiran režim DPS-a. I dalje su mnogi koruptivni elementi prisutni u tužilaštvu, sudstvu i sektoru bezbjednosti. Vrijeme je da Crna Gora krene u bolju budućnosti, očišćena od kontaminirane prošlosti poručio je lider Nove srpske demokratije Andrija Mandić.“

U nastavku je emitovana izjava g. Andrije Mandića zabilježena tokom nekog od promotivnih skupova koalicije „Za budućnost Crne Gore“, bez prostornog i vremenskog određenja.

Andrija Mandić (OFF): „Dakle, da bi se moglo očistiti tužilaštvo, da bi se moglo očistiti sudstvo, da bi moglo se očistiti po dubini sva ona ministarstva, razne agencije, posebno sektor bezbjednosti u kome se nalazi mnogo korumpiranih ljudi koji su i dalje rukovodioci u policiji, službama bezbjednosti, mora da dođe neko ko može da ih pogleda u oči, mora da dođe neko ko nije bio njihov drug, mora da dođe neko ko s njima nije švercovao, ko s njima nije krao i da može da upotrebi veliku metlu i da te ljude izbaci s mjesta odlučivanja.“

5. Emitovani programski sadržaji ni njihovi navedeni segmenti nijesu bili označeni i odvojeni od ostalih sadržaja kao medijsko predstavljanje.
6. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranih programskih segmenata iz naprijed navedenih tačaka 1 do 4 može se zaključiti da je omogućeno upoznavanje javnosti sa idejama i mišljenjima podnosilaca izbornih lista, kandidata sa izbornih lista i njihovim aktivnostima, idejama i političkim stavovima. Predmetni programski sadržaji, iako su sadržali medijsko predstavljanje, nisu bili lako prepoznatljivi i

audio i vizuelno odvojeni od ostalih programskih sadržaja, odnosno jasno označeni tekstualnim obavještenjem „Parlamentarni izbori 2023“, čime je prekršen član 4 stav 1 Pravilnika.

7. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u informativnim emisijama, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, obavještava o aktuelnim zbivanjima i aktivnostima državnih organa i funkcionera, poštujući pravila profesionalizma, objektivnosti i novinarske etike (član 8 stav 1 i 2 Pravilnika). Međutim, emiter je dužan da, u okviru takvih programskih sadržaja, prilikom izvještavanja, vodi računa da navedeno izvještavanje ne sadrži posebno promotivno upućivanje na kandidate i njihove aktivnosti, ideje ili političke stavove. Nasuprot tome, predmetni programski segmenti direktno i u značajnoj mjeri su omogućavali predstavljanje i promociju stavova i poruka kandidata sa izbornih lista, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, što je u suprotnosti sa st. 2 i 3 člana 8 Pravilnika, odnosno isto čini prikriveno medijsko predstavljanje.

Nijesu osnovani navodi emitera, dati u okviru obavještenja od 12. juna 2023. godine, da „*nije imao sadržaja koji predstavljaju medijsko predstavljanje u navedenom smislu Pravilnika...*“. Naime, nalazom Sektora za monitoring br. 02-1300 od 30.05.2023. godine utvrđeno je da je emiter dana 21. maja 2023. godine, emitovao sadržaje u kojima je vršeno neoznačeno i prikriveno medijsko predstavljanje za parlamentarne izbore (po osnovu kojeg je emiteru izrečeno upozorenje, Rješenje broj 02-1300/3 od 12.06.2023. godine). Nadalje, emitovanjem segmenata programa iz naprijed navedenih tačaka 1. Do 4 ovog obrazloženja, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, jasno se može utvrditi da je emiter omogućavao prikriveno medijsko predstavljanje dana 2. i 3. juna.

8. Iako je omogućavao medijsko predstavljanje, emiter nije vodio evidenciju emitovanih programskih sadržaja od značaja za medijsko predstavljanje i propustio je da istu dostavi Agenciji za period od 15.-21. maja 2023. godine, od 22.-28. maja 2023. godine i od 29. maja do 4. juna 2023. godine.

Osim što na to ukazuju podaci iz naprijed navedenih nalaza Sektora za monitoring, to potvrđuje u svojim obavještenjima od 12. juna i sam emiter jer kaže da je: „*informisanje lako prepoznatljivo i audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja i jasno označeno tekstualnim obavještenjem 'Parlamentarni izbori' kako na početku tako i na kraju emisije*“. Dakle, iako sam navodi da je imao odvojene i označene sadržaje od značaja za medijsko predstavljanje za parlamentarne izbore, emiter je propustio da iste evidentira i na propisani način dostavi evidencije Agenciji.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-16 emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter prekršio član 4 stav 1, član 7 st. 1 i 2 i član 8 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da, u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- NVO „Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI“
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva

Pripremila: Slađana Popović *SP*
Odobrila: Jadranka Vojvodić *JV*